

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
08/58-2

Vår dato:
12.04.2008

Avkorting av studietilbud på grunnlag av teknisk fagskole

Vi viser til e-postdialog høsten 2007 mellom Kunnskapsdepartementet og Universitetet i Agder, om vedtak ved UiA om utstedelse av graden Bachelor i ingeniørfag på grunnlag av toårig ingeniørutdanning i kombinasjon med teknisk fagskoleutdanning. Vi viser videre til hørings svar 21.01.08 fra Nasjonalt råd for teknologisk utdanning og Universitets- og høgskolerådet til forslag om endring i lov om fagskoler, samt tidligere innspill fra NRT/UHR i saken.

Nasjonalt råd for teknologisk utdanning - arbeidsutvalget - har tidligere anbefalt medlemsinstitusjonene å foreta realkompetansevurdering for avkorting av studiet, av studenter med fagskolebakgrunn som ønsker dette¹. I hørings svaret fra NRT/UHR til revidert lov om fagskoler, er det lagt vekt på følgende:

- *Det er ønskelig med smidige overgangsordninger mellom teknisk fagskole og ingeniørutdanning*
- *Det er ønskelig med en viss harmonisering mellom fag/emner i fagskole og ingeniørutdanning*
- *En harmonisering må være basert på læringsutbytte, ikke læringsforutsetninger (opptaksgrunnlag)*
- *En utdanning som inngår i opptaksgrunnlag kan ikke også gis uttelling i graden (dobbel uttelling)*
- *Realkompetanse kan ikke normeres, men skal vurderes individuelt i hvert enkelt tilfelle*
- *Det er viktig å opprettholde et nivåskille mellom fagskole og høyere utdanning*

NRT/AU er positivt innstilt til å godskrive fagskoleutdanning i den grad det er faglig forsvarlig og har hjemmel i loven. Argumentet om å opprettholde et nivåskille mellom fagskole- og høyere utdanning er begrunnet ut fra Universitets- og høyskolelovens paragraf om at høyere utdanning skal være basert på det fremste innen forskning (...) ² og derigjennom arbeide for å innfri lovens formål om å tilby høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå ³. I henhold til Lov om fagskoler, menes det med fagskoleutdanning *yrkesrettet utdanning som bygger på videregående utdanning eller tilsvarende realkompetanse* ⁴.

I styrevedtaket fra Fakultet for teknologi, daværende Høgskolen i Agder, 14. juni 2007, står det at studenter i fakultetets toårige ingeniørutdanning tilskrives 60sp for deres utdanning fra teknisk fagskole og kan tildeles graden Bachelor i ingeniørfag ved fullført toårig utdanning. Vedtaket er avgrenset til å gjelde fire 2-årige ingeniørutdanninger ved Høgskolen, senere Universitetet, i Agder. Vedtaket gjaldt i utgangspunktet Fagskolen i Kristiansand, men ble utvidet til å omfatte fagskolene i Norge. I fakultetets brev til studieadministrasjonen ved UiA 26. oktober 2007, vises det til at dansk ingeniørhøykole gir godkjenning for utdanning fra norsk fagskole.

¹ Vedtak i NRT/AU-sak 19/03

² Jf. Universitets- og høyskoleloven §1-3

³ Jf. Universitets- og høyskoleloven §1-1

⁴ Jf. Lov om fagskoleutdanning §1

Universitetet i Agder orienterte Kunnskapsdepartementet om vedtaket i e-post 2. november. I sitt tilsvarende 8. november, bekrefter departementet at UiAs forståelse av reglene for avkortning er i tråd med den forståelsen KD har lagt til grunn i UH-lovens §3-5. Videre viser KD til Ot.prp. 39/(2006-2007):

(...) Universitetene og høyskolene har autonomi i faglige spørsmål. Det innebærer at departementet ikke kan gi institusjonene pålegg med hensyn til de faglige vurderingene som ligger til grunn for eventuell avkortning eller innpassing av fagskoleutdanning. §3-5 i universitets- og høyskoleloven er ikke til hinder for at høyere utdanningsinstitusjoner gir uttelling for fagskoleutdanning. Den enkelte institusjon står faglig sett fritt til å vurdere all type utdanning opp mot bestemmelsen i §3-5. Dette har blant annet resultert i at enkelte høyskoler har inngått faglig samarbeid med enkelte tilbydere av fagskoleutdanning, hvor den aktuelle fagskoleutdanningen gis en nærmere angitt uttelling i den enkelte høyere utdanningsinstitusjonens egne studietilbud. Dette er det anledning til etter universitets- og høyskoleloven, så lenge vurdering om avkortning på dette grunnlaget gjøres individuelt for den enkelte søker, og det skjer en likebehandling av søkere med samme fagskoleutdanning. (...)

Arbeidsutvalget i Nasjonalt råd for teknologisk utdanning ønsker ikke å undergrave betydningen av institusjonenes faglige autonomi. Snarere tvert i mot. Rådet vil likevel spørre om godkjenningsvedtaket og vurderingen som er lagt til grunn i Ot.prp. 39 /2006-2007 kan ha gitt noen uintenderte og uheldige utslag.

I stortingsproposisjonen vises det til UH-lovens §3-5:

(...) Fritak for eksamen eller prøve skal gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne praksis. (...)

NRT/AU kan ikke se at fagskoleutdanning, som er yrkesrettet og ikke forskningsbasert, kan tilsvare forskningsbasert høyere utdanning. Om en eksamen eller prøve er *velegnet*, må vurderes ut fra hensikten med utdanningen. Spørsmålet er da om man kan si at en yrkesutdanning som ikke er forskningsbasert, i alminnelighet er velegnet til å innfri UH-lovens formål om å tilby høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå. At danske ingeniørhøyskoler gir godkjenning for utdanning fra norsk fagskole, er ikke noe argument i denne sammenhengen, da kravet om forskningsbasert utdanning ikke gjelder for høyskoler i Danmark.

Arbeidsutvalget synes ikke det er problematisk å slutte seg til at fagskoleutdanning etter individuell vurdering, og gjerne i kombinasjon med annen kompetanse kandidaten har tilegnet seg, kan gi fritak på grunnlag av realkompetanse. Det problematiske er at UiA har fattet et generelt vedtak som sidestiller fagskoleutdanning med høyere utdanning. Vedtaket utløser presedens, ikke bare for UiA, men av hensyn til studentens rett til likebehandling, for andre norske høyere utdanningsinstitusjoner som tilbyr tilsvarende utdanning. **NRT/AU reiser spørsmål ved om det da fremdeles er snakk om individuell vurdering av enkeltsøkere, etter §3-5. Videre spørres det om konsekvensene vedtaket har for ingeniørutdanninger ved andre institusjoner, kan sies å true disse institusjonenes autonomi.**

Det er ikke innenfor mandatet til NRT å overprøve faglige vurderinger som er gjort ved institusjonene. Imidlertid er det rådets oppgave å samordne og styrke norsk teknologisk utdanning. NRT/AU ser at denne saken kan ha konsekvenser for medlemsinstitusjonene og for NRTs politiske retning videre, og ber departementet om en kommentar som kan bidra til oppklaring av situasjonen, for alle involverte parter.

Vennlig hilsen

Bjørn Torger Stokke
Leder i Nasjonalt råd for teknologisk utdanning

Birgitte Levy
seniorrådgiver

Kopi til:
Nasjonalt råd for teknologisk utdanning